

bene, e de
gnore be
scie al prie
digiente. Et
er già an
de cimost
yhu xpō.
ferno de
dic. u me
rica. Et L
le case, la
psoe fruct
dou amer
sia. Io dico
rosi e mre
aptiene. e
mimi e del
aptiene. e
goūnator
epui oral
lidurissa ti
luy de le
Calauti
mere. e
una ltra e
tura. mai
bile parti
ta, conos
de chel

Prof. Sandro Bertelli

Paleografia_2021-2022

Lezione_12

La scrittura onciiale

Tav. 114. Lettere caratteristiche della scrittura onciale

A= D=
E= M=

Tav. 115. Lettere onciali minuscole.

h=

h

q=

q

p=

p

v=

v

Tav. 116. Esempio di scrittura onciale. Ms. Paris, BN, Lat. 17226, sec. VII

TUNT NEQUE CON
CREGANT IN HOR
REA ET PATER UES
TER CAELESTIS PAS
CITILLA NONNE
UOS MACIS PLURES
ESTIS ILLIS. QAIS A
TEM UESTRUM CO
GITAN SPOTEST ADI
CERE AD STATURA
SUAM CUBITUM
UNUM. ET DE UES
TI MENTO QUI DOSOL
LICITI ESTIS. CONSI
DERATE LILIA MACRI

TU SE ST SICUT UNDE
EXISTIS. SI AUG^{TE}M
FAENUM MACRI QOD
HODIE EST ET CRAS
IN LIBANUM MOIT
TITUR OSSICUES
TIT. QUANTO MACIS
UOS MINIMUS FIDEI
NOLITE ER^COS OLLI
CITI ESS^E DOGENES
QUI DOMAN^DUCA
BIMUS AUT QUI DO
BIBEMUS. AUT QUO
OPERIEMUR. BE
ENI^M OMNIA GE
TES

Tav. 117. Es. di onciale ‘old style’. BAV, Livio Vaticano, Africa? Sec. IV-V

The image shows a single page from an antique manuscript. The text is written in a dark, heavy Gothic script on aged, light-brown paper. The letters are thick and rounded, with significant cross-hatching. The text is arranged in two columns, though the right column is partially cut off by the edge of the page. The script is a form of Old Style Gothic used in the early printed books of the 15th century.

Quintodierkopius
ταρπεναλδεοραυεν
τεσινορριδυοιلادε
ווניכונןコンפליסוינ
ברקעאלגאוורילזסקו
ווניכרלעאפעוינטיע
סלאכניטספעריניכ
ווניכאלעיניכראנט
ווניכאלעיגבוניניכ
קיניכרלענqidט
קעיניכויססאליסטט
הוקסארכעוויסexcuk
סוניכהסזעוניחיל

Tav. 118. Es. di onciale ‘new style’. BML, Bibbia Amiatina,
Inghilterra, sec. VII-VIII

quia ideo missum
eterat praedicans insyn^h
gojis galilaeo^e
Factum est autem cum
turbae inruerent ineum
ut audirent uerbum dei
et ipse stabat secus stagnum
Genesareth
et uidit duas nauessantes.
secus stagnum

Tav. 119. Altro esempio di onciale ‘new style’. BNCF, II.X.90, sec. VIII

Et ad propinquum quia uitij huic
Lxxvi oscularetur eum,
ccii lxxxii Ihsautem dixit ei, Iuda
osculo filium hominis
lxxxvii tradis
lxxxviii Videntes autem hi qui erant
x capsu[m] erant
quod futurum erat
dixerunt et

Tav. 120. La scrittura onciale. Trattini, forcellature e triangoletti ornamentali

